

Fylkesmannen i Oppland

MØTEREFERAT		Dato: 14. november 2017	
Rovviltneemnda i region 3/Oppland			
Møtet innkalt av	Sekretariatet v/Fylkesmannen	Referent	Sidsel Røhnebæk
Møtedato	9. november 2017	Møtetid	Kl. 09.00 -11.00
Møtested	Statens hus, Lillehammer	Møteleder	Aud Hove
Deltakere	Medlemmer i rovviltneemnda: Aud Hove, Kari-Anne Jønnes, Mariann Isumhaugen, Ragnar Nordgreen og Trygve Brandrud Fylkesmannen: Eli Blakstad, Harald Klæbo, Vebjørn Knarrum, Linda Hovde Nordås, Bente Odlo og Sidsel Røhnebæk.		
Tilhørere	Kristina Hegge (OB), Arnfinn Beito (OSG), Astrid Olstad og Bjørn Rustestuen(OBS), Ole Knut Steinset (SNO), Else Hasvold og Marie Skavnes (Mattilsynet) og Sverre Dysthe (Østre Toten kommune)		

Åpen post 09.00- 09.15

Innlegg frå Oppland Sau og Geit

Saksliste:

35/17 Godkjenning av innkalling og saksliste

Ingen merknader.

36/17 Godkjenning av referat fra møte 28. september 2017

Ingen merknader.

37/17 Orienteringer

Innkommne erstatningssøknader

Linda Hovde Nordås informerte.

Fylkesmannen har mottatt 256 søknader om rovvilterstatning for 2017. I 2016 mottok Fylkesmannen 264 søknader og i 2015 297 søknader. Det er en betydelig nedgang i antall søknader fra Sel (fra 17 til 11), Vågå (fra 7 til 4), Lesja (fra 41 til 25) og Dovre (fra 15 til 9). Og en stor økning i antall søknader fra Østre Toten (fra 5 til 23)

Det er totalt omsøkt erstatning for 5 240 sau som er en økning fra 2016 da det omsøkte tapet var 4 813 sau. Antall omsøkt grunnet ulv er 1 254 sau, som er stor økning fra fjoråret da 359 sau ble søkt erstattet som tap til ulv. Antall omsøkt grunnet bjørn er 167 sau, en reduksjon fra 2016 da 556 sau ble søkt erstattet som tap til bjørn. Det er en svak økning i tap til jerv (2 335), noe nedgang i tap til gaupe (1 061) og stabilt med tap til kongeørn (423).

For 2017 er fordelingen mellom skadevolder slik: 20 % gaupe, 45 % jerv, 3 % bjørn, 24 % ulv og 8 % kongeørn.

Antall sau omsøkt erstattet fordelt på skadevolder

År	Gaupe	Jerv	Bjørn	Ulv	Kongeørn	Totalt
2013	2054	4182	963	824	973	8 996
2014	1553	3165	373	598	473	6 162
2015	1277	2974	323	813	566	5 953
2016	1269	2197	556	359	432	4 813
2017	1061	2335	167	1254	423	5 240

Status lisensfelling

Lisensfellingsperioden for bjørn er over (21. august – 15. oktober), og ingen bjørn ble felt. Kvoten var på 2 dyr. Lisensfellingsperioden for jerv er fra 10. september til 15. februar, og så langt er en voksen hannjerv felt i Øyer 18. oktober. Lisensfellingskvoten er på 12 jerv.

Lisensfellingsperioden for ulv er fra 1. oktober til 31. mars. Ingen ulv er per dato felt. Kvoten er nå på 6 dyr da ulven som ble felt på skadefelling 7. august kommer til fratrekk på kvoten som var 7 dyr.

Korrespondanse

Aud Hove orienterte

Korrespondanse rovviltneemnda region 3/Oppland 28. september – 9. nov 2017

	Dato	Fra	Til	Tema	Til orien- tering	Utført	Til opp- følging
1	27.09.17	Landbruks- kontoret på Hadeland	adresseliste	Invitasjon til evalueringsmøte – ulveangrep sommeren 2017	x		
2	28.09.17	Riksrevisjonen	Rovviltneemnda/ sekretariat	Riksrevisjonens undersøkelse av rovviltforvaltningen			x
3	04.10.17	Nordre Land sau og geit v/Ola Hellerud	Rovviltneemnda i region 3	Måltrettet gaupejakt			x
4	08.10.17	Jonny Mathisen/beite- laga i Nord-Fron	Leder i rovviltneemnda	Invitasjon til møte om lisensfelling og skadefelling av jerv			x
5	10.10.17	Miljø-direktoratet	Klima- og miljø- departementet	Oversendelse av klage – avslag på søknad fra Nord-Fron kommune om bruk av løs, på drevet halsende hund i skadefelling av jerv	x		
6	12.10.17	Leder i rovviltneemnda i region 3/Aud Hove	Klima- og miljø- departementet og Landbruks- og mat- departementet	Invitasjon til evaluerings og vegen-vidare- møte på Hadeland 18. januar 2018			x
7	23.10.17	Faglaga i landbruket i Oppland	Rovviltneemnda i region 3	Prøveordning med skadefelling av jerv på slutten av lisensjakta			x
8	24.10.17	Rovviltneemnda i region 3	adresseliste	Invitasjon til møte med rovviltneemnda i region 3/Oppland 9. november 2017			x
9	25.10.17	Klima- og miljø- departementet	Rovviltneemnda i region 3	Svar – Invitasjon til møte på Gran -rovvilt og beitebruk			x
10	26.10.17	Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Adresseliste	Invitasjon til evalueringsmøte om skadefelling av ulv i Hurdal og Hadeland 2017 – 1. nov Lygna	x		
11	06.11.17	Gran kommune	Adresseliste	Oppsummering fra evalueringsmøte – Ulveangrep sommeren 2017	x		

FKT/Økonomi

Sidsel Rønnebak orienterte

	Ramme	Budsjett
April 2017	4 850 000	
Kommuner/beitelag		2 000 000
Prosjekter		1 000 000
Akutte tiltak		950 000
Skadefelling		900 000
Sum		4 850 000
Ekstra bevilgning sommer 17	4 000 000	
Sum nov 17	8 850 000	

Kommentarer til de ulike budsjettpostene.

1. Kommuner/beitelag og Oppland radiobjøllelag. I alt løyvd kr. 2 175 500 – mottar rapporter og rekneskap i disse dager, antar et underforbruk på 10 % - antar total utbetaling vil bli kr. 1 950 000
2. Prosjekter. I alt løyvd kr. 995 000 – mest midler til gaupeovervåking - NJFF og NINA, i alt kr 390 000 og lisensfelling jerv - NJFF, kr 350 000.
3. Akutt – budsjett kr. 950 000 – per dato løyvd/utbetalt kr. 1 807 000, fordelt slik:
  - Kr. 185 000 ulike akutt-tiltak i Ringeby – Fåvang, Vekkom og Brekkom og i Nord-Fron pga ulv og bjørn
  - Kr. 610 000 er tilsyn m.m. Gran og Toten, samt 4 beredskapskveer.
  - Kr. 510 000 er innkjøp av viltkamera, jaktradioer, flaggline, basestasjon, radiobjøller m.m.
  - Kr. 502 000 - Flytting av sau – 6 besetninger til Nord-Fron og Øystre Slidre
4. Skadefelling – budsjett kr. 900 000 - per dato utbetalt kr 2 943 980. Fordelt på skadevolder:
  - Ulv – kr. 2 560 000 (87 %)
  - Bjørn – kr. 137 000 (5 %)
  - Jerv kr. 180 000 (6 %)
  - Gaupe kr. 67 000 (2 %)

	Ramme per 8. nov	Løyvd/utbetalt	kommentar
Kommuner/beitelag		1 904 000	
Prosjekter		995 000	
Akutte tiltak		1 807 000	
Skadefelling		2 944 000	
Sum forbruk FKT	8 850 000	7 650 000	Differanse = kr.1 200 000

5. 15. november – Søknader om kompensasjon fra beitebrukere Toten og Hadeland.

Riksrevisjonen 26. oktober

Aud Hove og Harald Klæbo orienterte om Riksrevisjonens besøk 26. oktober.

Vedtak:

- **Henvendelsen fra fagliga av 23. oktober om lisensjakt av jerv må utredes av sekretariatet og behandles på neste nemndsmøte i januar.**
- **Politisk ledelse i KLD og LMD takket ja til møte 15. januar, men fylkespolitikerne er denne dagen opptatt med regionreform, så møtet i sin opprinnelige form må avlyses. Derimot vil nemnda invitere til deltakelse på regionmøtet på Hadeland 30. januar.**
- **De øvrige brev og orienteringer tas til etterretning**

38/17 Orientering om kompensasjonsordningen for beitebrukere på Toten og Hadeland etter ulv i beiteområdet sommeren 2017

Harald Klæbo orienterte og viste til retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet, satser fra Miljødirektoratet og søknadsskjema utarbeidet av fylkesmannen i Oppland og Oslo/Akershus.

Kompensasjonsordningen gjelder ikke tapte dyr. Her gjelder ordinær ordning med søknad om erstatning for dyr tapt til fredet rovvilt med søknadsfrist 1. november.

Det er utarbeidet eget søknadsskjema med søknadsfrist 15. november 2017. Miljødirektoratet har fastsatt følgende satser: Hjemmebeite med sau/storfe kompenseres med kr. 6,70/32 kr/dyr/dag. Tapt utmarksbeitetilskudd kr 185/628/dyr, arbeid kompenseres med kr 183 per time og kjøring etter statens satser kr. 4,10/5.10. Utbetaling av kompensasjon kan ikke skje før budsjett er saldert i Stortinget i desember.

39/17 Kvote og område for kvotejakt på gaupe i Oppland 2018

Ut fra bestandsmålet for gaupe, status og utvikling for bestanden, inkludert i naboregionene, registrert effekt på bestanden av kjent avgang tidligere år, og tap av sau, fremmer sekretariatet følgende forslag til vedtak på kvote på gaupe i Oppland i 2018:

Totalkvote: 7 dyr/hunddyrkvote 2 dyr over 1 år – fordelt slik:

Område 1A: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk; 2 dyr.

Område 1B: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 1 dyr.

Område 2A: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land; 2 dyr (familiegrupper unntas jakt).

Område 2B: Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; 1 dyr (familiegrupper unntas jakt).

1 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong.

- Fra og med 20. februar slås jaktområdene 1A/1B og 2A/2B sammen – restkvotene blir da gjeldende for hele område 1 og hele område 2.

Fylkesmannen/rovviltnemnda kan omfordele kvoten underveis i jaktperioden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf § 77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og

Rovviltnemnda diskuterte forslaget. Nemnda vedtok enstemmig å øke hunddyrkvoten fra 2 til 3.

Vedtak: Rovviltnemnda i region 3 gjorde i møtet den 9. november 2017 følgende vedtak (enstemmig):

Totalkvote: 7 dyr/hunddyrkvote 3 dyr over 1 år – fordelt slik:

Område 1A: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk; 2 dyr.

Område 1B: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 1 dyr.

Område 2A: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land; 2 dyr, (1 hunndyr forbeholdes 2A, familie-grupper unntas jakt).

Område 2B: Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; 1 dyr (familiegrupper unntas jakt).

1 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong.

1 hunndyr øremerkes område 2A pga. omfattende skader de siste åra. Det innebærer at dersom det skytes 2 hunndyr utenfor område 2A stoppes jakta i disse områdene.

Den totale hunndyrkvoten settes til 3 dyr. Antall ynglinger er høyere i år (5) enn i fjor (3,5) og for å holde bestandsmåla i årene som kommer er det viktig for rovviltnemnda å regulere bestanden da vi ser økende tapstall i enkelte områder og fordi vi i år har 2 ynglinger utenfor gaupeprioritert område.

Fra og med 20. februar slås jaktområdene 1A/1B og 2A/2B sammen – restkvotene blir da gjeldende for hele område 1 og hele område 2.

Fylkesmannen/rovviltnemnda kan omfordele kvoten underveis i jaktperioden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf § 77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

40/17 Orientering om status og framdrift samordningsoppdraget jerv

Harald Klæbo orienterte

Sekretariatene i region 5, 6 og 3 har hatt telefonmøte med John Odden i NINA. NINA har fått midler til å lage ulike scenarioalternativer, og lage ulike beregninger med bruk av ulike parameter som i varierende grad tar hensyn til f.eks. jerv med ulike alleler, beitenæring og kulturlandskap, villreinområder, verneområder m.m.

NINA blir bedt om å ferdigstille disse scenariene til 10. januar slik at resultatene kan drøftet i neste nemndsmøte 18. januar 2018. Rovviltnemnda ønsker et fellesmøte med region 5 og 6 samt NINA 7. mars 2018.

41/17 Orientering fra Mattilsynet om tilsyn av sauebesetninger med store tap på utmarksbeite

Marie Skavnes orienterte

Mattilsynet i region Øst har i løpet av siste året hatt tilsyn i alle besetninger med mer enn 10 % tap. Totalt 121 besetninger, og av disse var 42 i Oppland. Hovedinntrykket er at det hos de aller fleste er godt dyrehold. Det ble totalt påvist 47 regelbrudd, 15 av disse kan relateres til beitetap. Mattilsynet øker sin innsats for god veiledning hos enkeltprodusenter.

42/17 Årsplan 2018

Sekretariatet la fram forslag til årsplan 2018 og nemnda vedtok følgende:

Vedtak:

18. januar –

15.mars - Budsjett

3. mai – Kvote betinget skadefelling og kvote lisensfelling jerv

21. juni – Kvote lisensfelling ulv og kvote lisensfelling bjørn

23. august -

11.oktober -

8. november – Kvote og område for kvotejakt gaupe

I tillegg diskuterte nemnda regionmøter og ble enige om følgende datoer.

30. januar – Hadeland, Land, Gjøvik og Toten

1. februar – Midt og Sør-Gudbrandsdalen

2.februar – Nord-Gudbrandsdal

8. februar – Valdres

Minst to nemndsmedlemmer bør møte per regionmøte.

43/17 Eventuelt

Ingen saker

Neste ordinære nemndsmøte blir den 18. januar 2018 på Statens hus, Lillehammer.